

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 8Asan/27/2020
Identifikačné číslo spisu: 1017202017
Dátum vydania rozhodnutia: 28.04.2021
Meno a priezvisko: JUDr. Erika Šobichová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2021:1017202017.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Eriky Šobichovej a členov senátu JUDr. Jaroslavy Fúrovej a Mgr. Petra Meličera, v právnej veci žalobcu: Rozhlas a televízia Slovenska, so sídlom Mlynská dolina, Bratislava, IČO: 47 232 480, proti žalovanej: Rada pre vysielanie a retransmisiu, so sídlom Palisády 36, 811 06 Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia č. RL/26/2017 zo dňa 30.08.2017, o kasačnej sťažnosti sťažovateľa (pôvodne žalobcu) proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 6S/217/2017-87 zo dňa 25. júna 2020, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 6S/217/2017-87 zo dňa 25. júna 2020 mení tak, že rozhodnutie žalovanej č. RL/26/2017 zo dňa 30.8.2017 zrušuje a vec jej vracia na ďalšie konanie.

Sťažovateľovi proti žalovanému priznáva nárok na úplnú náhradu trov konania na krajskom súde a kasačnom súde.

Odôvodnenie

I.
Administratívne konanie a konanie pred správny súdom.

1. Rada pre vysielanie a retransmisiu (ďalej len „Rada“) ako orgán príslušný podľa § 4 ods. 1 až ods. 3 a § 5 ods. 1 písm. g) zákona č. 308/2000 Z.z. o vysielaní a retransmisii a o zmene zákona č. 195/2000 Z.z. o telekomunikáciách v znení neskorších predpisov (ďalej tiež „zákon vysielaní a retransmisii“), svojím rozhodnutím č. RL/26/2017 zo dňa 30.08.2017 rozhodla, že žalobca porušil povinnosť ustanovenú v § 16 ods. 3 písm. b) zákona tým, že na televíznej programovej službe Jednotka odvysielal dňa 17.12.2016 v čase o cca 19:00 hod. program Správy RTVS s príspevkom Denník Pravda je údajne na predaj, v ktorom boli prezentované špekulatívne informácie týkajúce sa údajného predaja denníka Pravda finančnej skupine Penta, pričom priame a jednoznačné stanovisko zástupcov denníka Pravda, prípadne jeho vydavateľa ako dotknutej strany k danej problematike nebolo v príspevku sprostredkované, čím došlo k porušeniu povinnosti zabezpečiť objektivnosť a nestrannosť spravodajského programu, za čo bola žalobcovi uložená podľa § 64 ods. 1 písm. a) zákona sankcia -

upozornenie na porušenie zákona. A zároveň rozhodla, že podľa § 64 ods. 5 zákona „Uložením sankcie nezanká povinnosť, za ktorej porušenie sa sankcia uložila.“

2. Správny súd uviedol, že predmetom súdneho prieskumu bola zákonnosť rozhodnutia žalovanej, ktorá rozhodla, že žalobca porušil povinnosť uloženú v § 16 ods. 3 písm. b) zákona tým, že na televíznej programovej službe Jednotka odvysielal dňa 17.12.2016 v čase o cca 19:00 hod. program Správy RTVS s príspevkom Denník Pravda je údajne na predaj, v ktorom boli prezentované špekulatívne informácie týkajúce sa údajného predaja denníka Pravda finančnej skupine Penta, pričom priame a jednoznačné stanovisko zástupcov denníka Pravda, prípadne jeho vydavateľa ako dotknutej strany k danej problematike nebolo v príspevku sprostredkované, čím došlo k porušeniu povinnosti zabezpečiť objektivnosť a nestrannosť spravodajského programu podľa § 16 ods. 3 písm. b) zákona o vysielaní a retransmisii č. 308/2000 Z.z..

3. Úlohou súdu v prejednávanej veci bolo preskúmať skutočnosť, či odvysielaný program bol objektívny a nestranný, či vysielateľ zabezpečil povinnosť vyplývajúcu mu z § 16 písm. b) zákona a zároveň, či z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia nevyplýva, že by odvysielaným programom došlo k porušeniu záujmov národnej bezpečnosti, územnej celistvosti, nepokojom a zločinnosti, ochrany zdravia alebo morálky, ochrany povesti alebo práv iných, zabráneniu úniku dôverných informácií alebo zachovania autority a nestrannosti súdnej moci, v dôsledku čoho by bolo možné považovať zásah žalovanej, prostredníctvom vydaného rozhodnutia, za legitímny tak, ako vyplýva z rozsudku NS SR sp. zn. 3Sžo/34/2016 zo dňa 21.06.2017.

4. Uviedol, že ust. § 16 ods. 3 písm. b) zákona stanovuje požiadavku, aby boli spravodajské a politicko-publicistické programy nezávislé, a že názory a hodnotiace komentáre musia byť oddelené od informácií spravodajského charakteru. Pojmy objektivnosť, nestrannosť, názory a hodnotiace komentáre nie sú v zákone ani v súvisiacich právnych predpisoch bližšie špecifikované a preto platí, že vymedzenie ich obsahu patrí do výlučnej kompetencie správneho orgánu v procese aplikácie práva. Tieto pojmy nie je možné explicitne definovať, ich obsah sa môže meniť a je podmienený okolnosťami prípadu, na ktorý sa aplikuje právna norma. Za hlavné kritériá objektivity spravodajských príspevkov sa vo všeobecnosti považujú: pravdivosť, relevancia, transparentnosť, presnosť, vecnosť, vyváženosť, rôznorodosť, aktuálnosť, zrozumiteľnosť, osvojenie si pozície odstupu a neutrality vo vzťahu k predmetu spravodajstva, absencia stranenia.

5. Účelom § 16 ods. 3 písm. b) zákona, je vytvorenie priestoru pre diskusiu o otázkach, ktoré sú predmetom verejného záujmu a zároveň zamedzenie prezentovania jednostranne zameraných informácií. V prvom rade je potrebné uviesť, že predmetné zákonné ustanovenie ukladá vysielateľovi povinnosť zabezpečiť objektivnosť a nestrannosť spravodajských a politicko-publicistických programov, pričom názory a hodnotiace komentáre musia byť oddelené od informácií spravodajského charakteru. Objektivnosť a nestrannosť programu nemožno hodnotiť izolovane na základe jednotlivých výrokov (resp. častí programu), ale v kontexte celého programu. Výklad zákona je vždy potrebné vysvetliť vo vzťahu k typu programu ako aj k odvysielaným informáciám s tým či sú neškodné, či šokujú alebo znepokojujú. Je pochopiteľné, že úlohou žalobcu je okrem iného rozširovať informácie o otázkach, ktoré sú verejného záujmu. Sloboda tlače, médií a právo prijímať a rozširovať informácie je garantované Ústavou SR. Rovnako je potrebné vnímať právo na informácie, ktoré môžu byť pravdivé, neutrálne, overiteľné, fiktívne alebo pravdu skresľujúce, čím podnecujú recipienta k vytvoreniu vlastného názoru a tým podnecujú k diskusii k téme.

6. Podľa čl. 10 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd každý má právo na slobodu prejavu. Toto právo zahŕňa slobodu zastávať názory, prijímať a rozširovať informácie alebo myšlienky bez zasahovania štátnych orgánov. Výkon týchto slobôd však zahŕňa aj povinnosti, preto môže podliehať istým podmienkam a obmedzeniam, ktoré ustanovuje zákon (zákon č. 308/2000 Z.z.), nakoľko sú nevyhnutné v demokratickej spoločnosti v záujme národnej bezpečnosti, územnej celistvosti alebo verejnej bezpečnosti, na predchádzanie nepokojom alebo zločinnosti, ochranu zdravia alebo morálky, ochranu povesti alebo práv iných, zabránenia úniku dôverných informácií alebo zachovania

autority a nestrannosti súdnej moci. Podľa čl. 26 ods. 1 až 4 Ústavy Slovenskej republiky, sloboda prejavu a právo na informácie sú zaručené. Každý má právo vyjadrovať svoje názory slovom, písmom, tlačou, obrazom alebo iným spôsobom, ako aj slobodne vyhľadávať, prijímať a rozširovať idey a informácie bez ohľadu na hranice štátu.

7. Mal za to, že podľa názoru Ústavného súdu Slovenskej republiky, vyplývajúceho z nálezu sp. zn. II. ÚS 307/2014 z 18.12.2014, ktorý aplikoval v svojom rozhodnutí aj Najvyšší súd SR sp. zn. 7Sžo/36/2016 z 25.04.2018 „...Zákonodarca požiadavkou objektívnosti a nestrannosti do istej miery obmedzil slobodu prejavu vysielateľov (porov. II. ÚS 647/2014). Cieľ obmedzenia možno nájsť v ochrane kvalifikovaných záujmov v zmysle čl. 26 ods. 4 ústavy. Zákonodarca tak vytvoril diskrečný rámec, v ktorom sa pohybuje Rada pre vysielanie, všeobecné súdy, ako aj ústavný súd. Iba ak sa neobjektívnosť a nestrannosť informovania dostáva do kolízie s niektorým z limitačných dôvodov podľa čl. 26 ods. 4 ústavy, tak je možnosť intervenovať zo strany Rady za splnenia ústavných podmienok opodstatnená. Inak povedané, zákonné obmedzenie slobody prejavu médií požiadavkou (i keď racionálnou) na objektívne a nestranné informovanie v rámci spravodajských programov a politicko-publicistických programov v zmysle § 16 ods. 3 písm. b) zákona o vysielaní a s tým spojenou právomocou rady pre vysielanie ukladať sankcie za porušenie tohto ustanovenia, je potrebné v dnešnej pluralitnej demokratickej spoločnosti vykladať striktné v súvislosti s ochranou práv a slobôd iných, bezpečnosti štátu, verejného poriadku, ochranou verejného zdravia a mravnosti (porov. čl. 26 ods. 4 ústavy a obdobne čl. 10 ods. 2 dohovoru), a otázku, či nespĺnenie požiadavky uloženej § 16 ods. 3 písm. b) zákona o vysielaní zo strany vysielateľa (médiá) sa dostáva do kolízie s verejným záujmom v zmysle čl. 26 ods. 4 ústavy a čl. 10 ods. 2 dohovoru, je potrebné skúmať vždy jednotlivo, vzhľadom na konkrétnosti daného prípadu a charakter nedodržania požiadavky na objektívne a nestranné informovanie.“

8. Námitku nesprávneho právneho posúdenia uvedenú v odseku 3. tohto rozhodnutia, v zmysle ktorej, podľa žalovanej sa dotknutá osoba nevyjadrovala (resp. nedostala príležitosť vyjadriť sa) ku všetkým relevantným skutočnostiam predovšetkým k ekonomickým problémom vydavateľstva, o ktorých žalobca v príspevku informoval, pričom podľa žalobcu, tvrdenia redaktorky mali primárne charakter vecných tvrdení („Denník Pravda je dlhodobo v strate. Ročne prerobí milión eur. A situácia je ekonomicky neutržateľná“), súd vyhodnotil ako nedôvodnú. Ako súd v odseku 39 tohto rozhodnutia uviedol, pojmy objektívnosť, nestrannosť, názory a hodnotiace komentáre nie sú v zákone ani v súvisiacich právnych predpisoch bližšie špecifikované a preto platí, že vymedzenie ich obsahu patrí do výlučnej kompetencie správneho orgánu v procese aplikácie práva. Ustanovenie § 16 ods. 3 písm. b) zákona však ukladá vysielateľovi povinnosť zabezpečiť objektívnosť a nestrannosť spravodajských a politicko-publicistických programov, pričom názory a hodnotiace komentáre musia byť oddelené od informácií spravodajského charakteru. Treba uviedol, že objektívnosť a nestrannosť programu nemožno hodnotiť izolovane na základe jednotlivých výrokov (resp. častí programu), ale v kontexte celého programu. A práve tu súd poukázal na podstatu významu odôvodnenia rozhodnutia žalovanej, tak ako je uvedené v odseku 11. tohto rozhodnutia, že žalovaná nerozporuje, že tvrdenia redaktorky mohli mať v časti vecný charakter, najmä vo vzťahu k informáciám vychádzajúcich z účtovnej závierky, avšak ako špekulácie možno označiť prezentované tvrdenia týkajúce sa ekonomického stavu denníka Pravda. Preto v kontexte celého odvysielaného príspevku, nie je podľa názoru súdu zabezpečená zákonom stanovená objektívnosť a nestrannosť, zvlášť, keď nebolo zabezpečené a odvysielané priame stanovisko denníka Pravda. Takéto priame stanovisko - vyjadrenie denníka Pravda v žiadnom prípade nemôže nahradiť len parafrázované vyjadrenie „Majiteľ Pravdy E. C. odmieta, že by rokovali o predaji s Pentou.“ a nemožno ho sanovať ani informáciami z internetového portálu o médiách (mediálne.sk).

9. Súd tiež prisvedčil právnenému názoru žalovanej, v zmysle ktorého, verejne prezentované informácie o ekonomickom zdraví akéhokoľvek podnikateľského subjektu, na ktorý sú naviazané aktivity viacerých fyzických, či právnických osôb (odberatelia, predplatitelia, investori, sponzori, dodávatelia, a pod.) majú charakter „citlivých“ informácií a preto je dôležité pristupovať k ich prezentácii s náležitou opatrnosťou. Rovnako informácie o údajnom záujme finančnej skupiny Penta o kúpu denníka Pravda, majú charakter citlivých informácií, ku ktorým tiež nebolo zabezpečené a odvysielané priame stanovisko tejto finančnej

skupiny, pričom závažným porušením § 16 ods. 3 písm. b) zákona bolo stanovisko redaktorky, ktorá uvedené skutočnosti „že ekonomická situácia denníka Pravda je neutržateľná“ prepojila s jeho predajom. Uvedené opäť treba hodnotiť v kontexte celého príspevku, ktorý bol odvysielaný v spravodajskom programe s tým, že takéto informácie môžu mať vážny ekonomický dopad na denník Pravda či už v poklese akcií spoločnosti, pokles hodnoty majetku spoločnosti, stratu investorov, klientov - predplatiteľov a pod. a to i napriek tomu, že predmetné vyjadrenie redaktorky možno považovať za jej vlastné hodnotenie ekonomického stavu denníka Pravda. Takto prezentované vlastné hodnotenie redaktorky možno uzavrieť s tým, že žalobca podsúval recipientom vlastné závery o následkoch finančných strát denníka Pravda, keďže nebolo odprezentované priame stanovisko denníka Pravda jednak k ekonomickej situácii a riešenie ekonomickej situácie napr. formou predaja. Recipient tak stratil možnosť utvoriť si vlastný názor na skutočnosti odprezentované v predmetnom príspevku, čím bola porušená požiadavka objektívnosti informácií v zmysle zákona v spojení s čl. 26 ods. 1 Ústavy SR.

10. Námietku nepreskúmateľnosti napadnutého rozhodnutia pre nezrozumiteľnosť a nedostatok dôvodov v zmysle ktorej žalovaná nesprávne právne posúdila tvrdenia redaktorky ako „špekulácie“, ktoré „vyžadovali odvysielanie priamej a detailnejšej reakcie dotknutej strany“, čo žalobca oprel o rozsudok NS SR sp. zn. 7Sžo/33/2015, súd vyhodnotil ako nedôvodnú.

11. Ako už súd v ods. 39. tohto rozhodnutia uviedol, pojmy objektívnosť, nestrannosť, názory a hodnotiace komentáre nie sú v zákone ani v súvisiacich právnych predpisoch bližšie špecifikované a preto platí, že vymedzenie ich obsahu patrí do výlučnej kompetencie správneho orgánu v procese aplikácie práva. Za hlavné kritériá objektivity spravodajských príspevkov sa vo všeobecnosti považujú: pravdivosť, relevancia, transparentnosť, presnosť, vecnosť, vyváženosť, rôznorodosť, aktuálnosť, zrozumiteľnosť, osvojenie si pozície odstupu a neutrality vo vzťahu k predmetu spravodajstva, a v kontexte uvedeného potom možno hodnotiť správnosť posúdenia toho ktorého spravodajského príspevku. Žalovaná jasne a zrozumiteľne v svojom rozhodnutí odôvodnila, ako, na základe akých skutočností v kontexte s príslušnými zákonnými ustanoveniami uviedla svoj myšlienkový proces a postup posúdenia odvysielaných tvrdení redaktorky. Riešenie otázky, či bol alebo nebol poskytnutý dotknutej strane priestor na vyjadrenie ku všetkým skutočnostiam ktoré v príspevku zazneli, je v preskúmvanej veci bezpredmetné, rovnako aj preverovanie tejto skutočnosti žalovanou, keďže predmetný súdny prieskum sa týka odvysielanej spravodajskej relácie a jediným priamym dôkazom pre posúdenie objektívnosti a nestrannosti v súlade s § 16 písm. b) zákona, je príslušný nosič dát so záznamom odvysielanej spravodajskej relácie, ktorý nemenne pre žalovanú poskytuje všetky informácie, ktoré pre posúdenie svojej úlohy v súlade so zákonom potrebuje. Inak povedané, pre posúdenie objektívnosti a nestrannosti je rozhodujúce len to, čo bolo v spravodajskej relácii skutočne odvysielané, preto nie je súdu zrejmé, aké zisťovanie resp. dokazovanie by mala žalovaná v rámci administratívneho správneho konania uskutočniť, keďže z odvysielanej spravodajskej relácie nie je zrejmé, že by žalobca disponoval priamym stanoviskom denníka Pravda k ekonomickej situácii, resp. akékoľvek iné stanovisko alebo materiál, ktoré do odvysielaného príspevku nespracoval.

12. Námietku nezrozumiteľnosti odôvodnenia napadnutého rozhodnutia vo vzťahu k správnej úvahe o nevyhnutnosti sprostredkovať divákovi stanovisko k tvrdeniam, že ekonomické problémy vydavateľstva by mohli byť dôvodom na jeho predaj, súd vyhodnotil ako nedôvodnú. Súd sa priklonil k argumentácii žalovanej, že v preskúmvanom rozhodnutí nie je uvedené a ani z kontextu jeho odôvodnenia nevyplýva, že porušením zákona je poukázanie na ekonomické problémy denníka Pravda v spojitosti s jeho možným predajom. Ale žalovaný v preskúmvanom rozhodnutí uviedol, že práve informácie o možnom predaji v súvislosti s ekonomickými problémami, mali špekulatívny charakter, a preto bolo potrebné zabezpečiť a odvysielateľ priame stanovisko dotknutej strany denníka Pravda resp. jeho vydavateľa, a že len sprostredkované stanovisko dotknutej strany, nie je dostatočné. Podľa názoru súdu, v odôvodnení preskúmvaného rozhodnutia žalovaná jasne a zrozumiteľne uviedla, že informácie o účtovných uzávierkach vydavateľstva denníka Pravda sú relevantné v tom, že z nich vyplývajú ekonomické problémy vydavateľstva, avšak absencia objektívnosti a nestrannosti odvysielaného príspevku spočíva práve v špekulatívnej informácii (nebolo zabezpečené a odvysielané priame stanovisko dotknutej strany) o možnom predaji denníka Pravda s poukazom na ekonomické problémy vydavateľstva. Správny súd

uzavrel, že takto odvysielané informácie mali charakter nevyvážených informácií, čím príspevok nebol svojím obsahom a spôsobom spracovania objektívny a nestranný.

13. Námitku žalobcu že žalovaná uložila sankciu za porušenie § 16 ods. 3 písm. b) zákona nad rámec ústavného rámca, ako to vymedzil ÚS SR v náleze č. II. ÚS 307/2014 z 18.12.2014, súd vyhodnotil ako nedôvodnú. V prvom rade poukázal na samotný nález pod sp. zn. II. ÚS 307/2014, v ktorom ústavný súd vyslovil právny názor k otázke slobody prejavu a povinnosti vysielateľov objektívne a nestranne informovať „Zákonné obmedzenie slobody prejavu médií požiadavkou na objektívne a nestranné informovanie v rámci spravodajských programov a politicko-publicistických programov a s tým spojenou právomocou Rady pre vysielanie a retransmisiu ukladať sankcie za porušenie tohto ustanovenia je potrebné v pluralitnej demokratickej spoločnosti vykladať rigorózne v súvislosti s ochranou práv a slobôd iných, bezpečnosti štátu, verejného poriadku, ochranou verejného zdravia a mravnosti v zmysle čl. 26 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 10 ods. 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

14. Otázku, či nesplnenie požiadavky uloženej § 16 ods. 3 písm. b) zákona č. 308/2000 Z. z. o vysielaní a retransmisii a o zmene zákona č. 195/2000 Z. z. o telekomunikáciách v znení neskorších predpisov zo strany vysielateľa sa dostáva do kolízie s verejným záujmom v zmysle čl. 26 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 10 ods. 2 Dohovoru ochrane ľudských práv a základných slobôd, je potrebné skúmať vždy jednotlivo vzhľadom na konkrétnosti daného prípadu a charakter nedodržania požiadavky na objektívne a nestranné informovanie. Zákonné obmedzenie slobody prejavu médií požiadavkou na objektívne a nestranné informovanie v rámci spravodajských programov a politicko-publicistických programov a s tým spojenou právomocou Rady pre vysielanie a retransmisiu ukladať sankcie za porušenie tohto ustanovenia nie je možné vyvodit' z ústavného práva jednotlivcov na prijímanie informácií v zmysle čl. 26 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky alebo čl. 10 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, keďže právo prijímať informácie zahŕňa právo prijímať informácie tak pravdivé, overiteľné a neutrálne, ako aj fiktívne, neoveriteľné, nepravdivé alebo pravdu skresľujúce či prezentujúce určitý svetonázor.“

15. Pravdou je, že ústavný súd v svojom náleze pomenoval účel zákonného obmedzenia slobody prejavu médií, požiadavkou na objektívne a nestranné informovanie v rámci spravodajských programov a politicko publicistických programov v zmysle § 16 ods. 3 písm. b) zákona, a to v dôsledku ochrany práv a slobôd iných, bezpečnosti štátu, verejného poriadku, ochrany verejného zdravia a mravnosti (čl. 26 ods. 4 Ústavy SR, čl. 10 ods. 2 Dohovoru) a s tým spojené naplnenie požiadavky čl. 31 Ústavy SR a to tak, že týmto zákonným obmedzením slobody prejavu sa má predchádzať šíreniu a uvádzaniu jednostranných názorov, myšlienok a ideí, skúmajúc každý prípad konkrétne a jednotlivo, ktoré môžu znamenať ohrozenie práv a slobôd iných, bezpečnosti štátu, verejného poriadku, ohrozenia verejného zdravia a mravnosti. Takže pri premietnutí uvedeného nálezu k preskúmvanej veci možno vyvodit' záver, že v kontexte obsahu odvysielaného spravodajského príspevku a kompetencie žalovanej vo vzťahu k § 16 ods. 3 písm. b) zákona, v zmysle ktorého žalovaná môže obmedziť zákonom slobodu prejavu médií, ak zistí porušenie zákonnej požiadavky objektívne a nestranne informovať v rámci spravodajských programov a politicko publicistických programov, ktoré môžu znamenať ohrozenie práv a slobôd iných, bezpečnosti štátu, verejného poriadku, ohrozenia verejného zdravia a mravnosti. V rámci konkrétneho odvysielaného spravodajského príspevku možno bezpochyby zistenie žalovanej, že v odvysielanom príspevku stanovisko redaktorky k ekonomickej situácii denníka Pravda s prepojením na jeho predaj finančnej skupine Penta, bez priameho stanoviska denníka Pravda, zaradiť pod ohrozenie práv a slobôd iných (prevážila nad slobodou prejavu denníka Pravda bez možnosti vyjadriť sa k možnému predaju denníka v dôsledku jeho ekonomickej situácie). Žalovaná v svojom rozhodnutí dôvod obmedzenia zákonom slobodu prejavu médií, podľa názoru súdu dostatočne odôvodnila, keď obsah obmedzenia zákonom sa v rozhodnutí bezpochyby nachádza, ako napr. „Rada nevidí záujem verejnosti na prezentácii vyjadrení týkajúcich sa citlivých informácií konkrétneho podnikateľského subjektu (ekonomicke zdravie firmy) v spojitosti s nepodloženými, vlastnými úvahami účastníka konania.“ ako aj „Druhou, je rovina obmedzenia slobody prejavu uplatnením konkrétnych zákonných ustanovení v konkrétnom prípade. Túto rovinu skúma Rada prostredníctvom zákonom dovolenej správnej úvahy,

ktorá analyzuje intenzitu porušenia zásad objektivity a nestrannosti na jednej strane a intenzitu prípadného obmedzenia slobody prejavu účastníka konania na strane druhej. Ako vyplýva z vykonanej analýzy, k porušeniu povinnosti zabezpečiť objektivitu a nestrannosť v intenzite predpokladanej ustanovením § 16 ods. 3 písm. b) zákona č. 308/2000 Z. z. došlo v takej miere, že prevážila nad slobodou prejavu účastníka konania, keďže účastník konania informácie prezentované v hypotetickej rovine, doplnil vlastnými hodnotiacimi závermi, dostávajúc sa tak do roviny zrejmych špekulácií, a to bez toho, aby tieto už špekulatívne vyznievajúce informácie vyvážil adekvátnym (priamym a jednoznačným) stanoviskom dotknutej strany. Prezentovanie takto nevyváženého obsahu tak spôsobilo, že odvysielaný spravodajský program nebol objektívny a nestranný.“

16. Námietku žalobcu, že hoci žalovaná mala pred vydaním rozhodnutia k dispozícii rozsudok NS SR sp. zn. 3Sžo/34/2016 zo dňa 21.06.2017, vydala meritórne rozhodnutie, hoci k skúmaniu proporcionality intenzity obmedzenia slobody prejavu žalobcu vôbec nemalo dôjsť, súd vyhodnotil ako nedôvodnú. Podľa názoru správneho súdu predmetné rozhodnutie NS SR sa týkalo tých istých účastníkov konania a predmetom súdneho prieskumu bolo rozhodnutie žalovanej, ktorým rovnako bola žalobcovi uložená podľa § 64 ods. 1 písm. a) zákona sankcia - upozornenie na porušenie zákona za to, že dňa 01.03.2014 v čase o cca 19.00 hod. odvysielal v rámci televíznej programovej služby Jednotka, v programe Správy RTVS príspevky „Aktuálna situácia na Ukrajine“, „Na pohyb ruských vojsk reagoval celý svet“, „Na situáciu na Ukrajine reaguje aj slovenská vláda“, „Analytik o ďalšom vývoji na Ukrajine“ a „Aktuálna situácia na Ukrajine (rozhovor s M.N.)“, v ktorých došlo k porušeniu povinnosti zabezpečiť objektivitu a nestrannosť, keďže dotknutá strana, ktorou boli politickí predstavitelia Ruskej federácie, nedostali priestor na vyjadrenie a ich stanovisko k danej téme nebolo účastníkom konania ani nijak sprostredkované. Najvyšší súd SR rozsudok Krajského súdu v predmetnej veci pod sp. zn. 1S/28/2015-32 zo dňa 11.03.2016 ktorý žalobu zamietol, svojím rozhodnutím zmenil tak, že rozhodnutie Rady zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie. Najvyšší súd SR v svojom rozhodnutí zhodne poukázal a odôvodnil zákonné obmedzenie slobody prejavu médií tak, ako súd uviedol v odseku 45. tohto rozhodnutia a osobitne pre daný konkrétny prieskum vyslovil názor, „že právny názor Rady ako aj súdu, že výkon práva na slobodu prejavu sa dostal do kolízie s právom verejnosti na objektivne informácie a slobodu prejavu, nie je správny, pretože toto právo bolo možné obmedziť iba v prípade, ak došlo ku kolízii s ochranou práv a slobôd iných, bezpečnosti štátu, verejného poriadku, ochranou verejného zdravia a mravnosti v zmysle čl. 26 ods. 4 Ústavy SR a čl. 10 ods. 2 Dohovoru.“ V tejto súvislosti Najvyšší súd SR uviedol, „že v dobe plurality zdrojov informácií, je v zásade každá téma týkajúca sa verejného (politického) života predmetom diskusie na viacerých verejných fórach a v publicistických príspevkoch či rozmanitých spravodajských programoch viacerých médií.“ Najvyšší súd SR v ďalšom svojom rozhodnutí odôvodnil tým, „že z obsahu odvysielaných príspevkov je zrejmé, že sa jednalo o sprostredkovanie aktuálnych informácií, prevzatých z iných zdrojov, obsahom ktorých bol opis a zobrazenie udalosti na Ukrajine po tom, ako na jej územie prenikli ruské vojská. Predmetné informácie boli už obsahom vysielania aj iných médií z celého sveta a recipienti mali možnosť sa s nimi oboznámiť.“ Z kontextu obsahu odôvodnenia rozhodnutia Najvyššieho súdu SR nepochybne vyplýva, že predmetné rozhodnutie nie je možné aplikovať na preskúmané rozhodnutie, keďže sa jednalo o odvysielanie sprostredkovaných aktuálnych informácií, prevzatých z iných zdrojov, s ktorými sa recipienti už predtým mali možnosť oboznámiť z iných zdrojov, takže vyjadrenie predstaviteľov Ruskej federácie ako dotknutej strany, za danej situácie nebolo nevyhnutné. Preto nemožno konštatovať, že nesplnenie požiadavky uloženej v § 16 ods. 3 písm. b) zákona sa dostalo do kolízie s verejným záujmom v zmysle čl. 26 ods. 4 Ústavy SR a čl. 10 ods. 2 Dohovoru.

17. K uloženej sankcii správny súd uviedol, že v konaní bolo preukázané porušenie povinnosti ustanovenej v § 16 ods. 3 písm. b) zákona a tak žalovaná má v zmysle § 64 ods. 1 zákona povinnosť uložiť sankcie vymedzené zákonom vždy, s ohľadom na sledovaný cieľ, čo v preskúmanej veci bolo zabezpečenie objektivných a nestranných spravodajských informácií. Žalovaná sa rozhodla pre základnú preventívnu sankciu vo forme upozornenia, keďže zákonný zásah do slobody prejavu žalobcu je minimálny avšak vzhľadom na zákonom chránený záujem nevyhnutný.

II.

Kasačná sťažnosť, vyjadrenia.

18. Proti právoplatnému rozsudku krajského súdu sťažovateľ podal kasačnú sťažnosť v zákonom stanovenej lehote z dôvodov podľa § 440 ods. 1 písm. f) a g) SSP, nakoľko súd pri vydaní napadnutého rozsudku nesprávnym procesným postupom znemožnil účastníkovi konania aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces a rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci.

19. Žalobca má za to, že súd nesprávne právne posúdil vec, keď sa v zásade stotožnil s argumentáciou žalovanej uvedenej v jej rozhodnutí a ustálil, že informácia o možnom predaji denníka Pravda mala špekulatívny charakter a na základe tejto skutočnosti mala byť v záujme zachovania objektívnosti a nestrannosti vyvážená priamym stanoviskom dotknutej strany. Žalobca uvádza, že informácie, ktoré zaznali v príspevku mali v prvom rade vecný charakter. Vyjadrenie redaktorky: „Denník Pravda je dlhodobo v strate. Ročne prerobí milión eur. A situácia je ekonomicky neudržateľná.” a následné vyjadrenie Martina Poláša, vedúceho redaktora portálu Mediálne.sk: „S. účtovnej závierky bola Pravda minulý rok takmer v miliónovej strate, rok predtým to bolo 1,27 milióna...” mali jednoznačne vecný charakter. Tieto informácie sú nespochybniteľné, dokonca priamo v príspevku je zmieneny ich zdroj - verejne dostupné účtovné závierky. Pred odvysielaním týchto údajov moderátorka programu Správy uviedla predmetný príspevok so slovami: „Denník Pravda je údajne na predaj. Záujem oň vraj má finančná skupina Penta. Informoval o tom portál mediálne.sk” V nadväznosti na samotné uvedenie príspevku v programe Správy s odkázaním na zdroj, ktorý o predaji denníka informuje a nespochybniteľné údaje z účtovných závierok následne zaznelo sprostredkované vyjadrenie E. C., vtedajšieho majiteľa Pravdy ako stanovisko finančnej skupiny Penta, v znení: „Majiteľ Pravdy E. C. odmieta, že by rokovali o predaji s Pentou. Finančná skupina však informácie nedementovala. Penta sa netají tým, že má záujem o ďalšie médiá do portfólia a že slovenský mediálny trh čaká konsolidácia.” Ako žalobca uviedol aj v správnej žalobe, divákovi teda bola jasne a nespochybniteľne sprostredkovaná informácia o tom, že vydavateľstvo s finančnou skupinou o predaji nerokuje.

20. Súd a žalovaná sa zhodli v názore, že príspevok nespĺňal kritériá objektívnosti a nestrannosti, a to práve pre špekulatívnosť informácií o možnom predaji denníka Pravda s poukazom na jeho ekonomické problémy, pričom objektívnosť a nestrannosť by bola podľa názoru súdu (aj žalovanej) dosiahnutá v prípade, ak by stanovisko p. C. nebolo „len” sprostredkované/parafrázované reportérkou, ale ak by bolo zabezpečené jeho priame odvysielanie.

21. Vyššie uvedený záver o príčine neobjektívnosti a nezachovania nestrannosti príspevku nemôže byť z logického avšak ani z doktrínálneho hľadiska udržateľný, nakoľko: „...RVR dohliada najmä na to, aby v prípade informovania o sporných situáciách dostali v spravodajstve priestor všetky dotknuté strany, a to aspoň sprostredkované.” Samotná žalovaná teda pripúšťa aj uvádzanie sprostredkovaných informácií a stanovísk dotknutých subjektov. Žalobca poukázal na skutočnosť, že voľba spôsobu, akým má vysielateľ povinnosť zabezpečiť objektívnosť a nestrannosť spravodajských programov je výhradne súčasťou jeho redakčnej nezávislosti. Tento názor zastáva aj Ústavný súd SR, keď v náleze Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 307/2014 uvádza: „Sloboda prejavu vo vzťahu k médiám poskytuje ochranu nielen zvoleným témam, ktoré sú médiami komunikované, ale aj druhu a spôsobu ich spracovania a šírenia.”

22. Žalobca má teda za to, že priame poskytnutie relevantného priestoru na vyjadrenie subjektu, ktorý bol dotknutý odvysielanými informáciami je len jedným zo spôsobov, ako možno zabezpečiť vyvážené informovanie diváka a objektívne uvádzanie faktov. Vysielateľ však môže zvoliť aj inú techniku, spôsob a formu, ako zabezpečiť plnenie zákonom stanovených povinností.

23. Žalobca však v tomto prípade nespochybniteľne poskytol relevantný priestor na vyjadrenie k možnému predaju denníka Pravda, a to obom dotknutým stranám (t. j. potenciálnemu kupujúcemu a predávajúcemu). Ich stanovisko prezentoval sprostredkovanou formou, čo je plne v súlade s vyššie uvedenými právnymi závermi vyplývajúcimi z Dohovoru ako aj konštantnou judikatúrou Európskeho

súdu pre ľudské práva a zabezpečil tým objektivnosť a nestrannosť príspevku.

24. O tom, že odvysielané stanovisko bolo dostačujúce a plne rešpektovalo kritériá objektivnosti a nestrannosti svedčí aj skutočnosť, že v danej veci nebolo začaté súkromnoprávne konanie, napr. vo veci ochrany dobrej povesti denníka Pravda, resp. jeho vydavateľa. Vzhľadom na uvedené je žalobca názoru, že zo strany správneho súdu a tiež žalovanej došlo k nesprávnemu právnemu posúdeniu veci.

25. Súd v 38. odseku napadnutého rozsudku uvádza: „Úlohou súdu v prejednávanej veci bolo preskúmať, či ...z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia nevyplýva, že by odvysielaným programom došlo k porušeniu záujmov národnej bezpečnosti, územnej celistvosti, nepokojom a zločinnosti, ochrany zdravia alebo morálky, ochrany povesti alebo práv iných, zabráneniu úniku dôverných informácií alebo zachovania autority a nestrannosti súdnej moci, v dôsledku čoho by bolo možné považovať zásah žalovanej, prostredníctvom vydaného rozhodnutia, za legitímny tak, ako vyplýva z rozsudku NS SR sp. zn. 3Sžo/34/2016 zo dňa 21.06.2017.”

26. Súd v odseku 45. napadnutého rozhodnutia poukazuje na nález Ústavného súdu č. II. ÚS 307/2014 z 18.12.2014, podľa ktorého: „Zákonné obmedzenie slobody prejavu médií požiadavkou na objektivne a nestranné informovanie v rámci spravodajských programov a politicko-publicistických programov a s tým spojenou právomocou žalovaného ukladať sankcie za porušenie tohto ustanovenia je potrebné v pluralitnej demokratickej spoločnosti vykladať rigorózne v súvislosti s ochranou práv a slobôd iných, bezpečnosti štátu, verejného poriadku, ochranou verejného zdravia a mravnosti v zmysle č. 26 ods. 4 Ústavy a čl. 10 ods. 2 Dohovoru.”

27. Z uvedenej časti odôvodnenia vyplýva, že správny súd teda uznáva právny záver uvedený v Náleze Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 307/2014, že zákonné obmedzenie slobody prejavu je v demokratickej spoločnosti výnimkou, ktorú je potrebné vykladať reštriktívne a je možné ju ospravedlniť len kvalifikovanými okolnosťami. Takáto interpretácia obmedzenia slobody prejavu primárne zakazuje tzv. predchádzajúce obmedzenie (doktrína „no previous restraint”), typicky cenzúru, resp. dovoľuje obmedziť slobodu prejavu v prípadoch, ak ide o prejav jasne a bezprostredne vytvárajúci podstatné ohrozenie určitého kvalifikovaného vyššieho záujmu. Ústavným rámcom, v rámci ktorého je žalovaná povolaná využívať svoje oprávnenie skúmať súlad programov s § 16 ods. 3 písm. b) zákona č. 308/2000 Z. z. sa Ústavný súd SR podrobne zaoberal vo vyššie uvedenom náleze.

28. Ústavný súd SR sa vyjadril k historickému vývoju požiadavky na objektivnosť a nestrannosť spravodajských a politicko-publicistických programov v slovenskom právnom poriadku. Mimoriadne významným konštatovaním Ústavného súdu SR v tejto otázke je fakt, že v dnešnej, z pohľadu elektronických médií rozvinutej spoločnosti, nie je možné z ústavnoprávneho hľadiska odôvodniť požiadavku plošného zabezpečenia objektivnosti a nestrannosti všetkých spravodajských a politicko-publicistických programov ochranou demokratického verejného poriadku, tak ako tomu bolo v čase transformácie krajiny na demokratickú spoločnosť (rok 1991 a nasl.).

29. Ústavný súd SR zdôraznil, že zákonné ustanovenie § 16 ods. 3 písm. b) zákona č. 308/2000 Z. z. a s tým súvisiacu právomoc žalovanej ukladať sankcie je možné vykladať iba striktné v súvislosti s ochranou práv a slobôd iných, bezpečnosti štátu, verejného poriadku, ochranou verejného zdravia a mravnosti. Rovnako je vždy potrebné skúmať jednotlivo, vzhľadom na konkrétnosti daného prípadu a charakter nedodržania požiadavky na objektivne a nestranné informovanie, otázku, či nesplnenie požiadavky uloženej § 16 ods. 3 písm. b) č. 308/2000 Z. z. vysielateľa sa dostáva do kolízie s verejným záujmom v zmysle čl. 26 ods. 4 ústavy a čl. 10 ods. 2 Dohovoru.

30. Ústavný súd SR v spomínanom náleze uvádza: „V dnešnej dobe plurality médií, participácie tuzemských i zahraničných súkromnoprávnych médií na formovaní mediálneho trhu a sprostredkovaní informácií, dobe neobmedzených zdrojov informácií, počnúc tlačnými a elektronickými médiami, internetovej a mobilnej siete, nových médií a sociálnych sietí, a členstva Slovenskej republiky v Európskej únii uvedenú zákonnú požiadavku na objektivne a nestranné

informovanie v rámci spravodajských programov a politicko-publicistických programov zo strany médií, ktorej účelom pri jej zákonom upravení bolo podporiť transformáciu krajiny na slobodnú a demokratickú spoločnosť a predchádzať manipulatívne informovaniu verejnosti zo strany malého počtu médií (resp. jednej verejnoprávnej televízie a rozhlasu), pri absencii iných zdrojov informácií, nemožno bez ďalšieho odôvodniť záujmom na ochrane demokratického verejného poriadku, resp. jeho posilnenie v tých intenciách, ako bolo uvedené v predchádzajúcom bode v súvislosti so zákonom č. 468/1991 Zb.... Inak povedané, zákonné obmedzenie slobody prejavu médií požiadavkou (i keď racionálnou) na objektívne a nestranné informovanie v rámci spravodajských programov a politicko-publicistických programov v zmysle § 16 ods. 3 písm. b) zákona o vysielaní a s tým spojenou právomocou rady pre vysielanie ukladať sankcie za porušenie tohto ustanovenia je potrebné v dnešnej pluralitnej demokratickej spoločnosti vykladať striktné v súvislosti s ochranou práv a slobôd iných, bezpečnosti štátu, verejného poriadku, ochranou verejného zdravia a mravnosti (porov. čl. 26 ods. 4 ústavy a obdobne čl. 10 ods. 2 dohovoru), a otázku, či nesplnenie požiadavky uloženej § 16 ods. 3 písm. b) zákona o vysielaní zo strán vysielateľa (médiá) sa dostáva do kolízie s verejným záujmom v zmysle čl. 26 ods. 4 ústavy a čl. 10 ods. 2 dohovoru, je potrebné skúmať vždy jednotlivo, vzhľadom na konkrétnosti daného prípadu a charakter nedodržania požiadavky na objektívne a nestranné informovanie.”

31. V rámci posudzovania povinnosti podľa § 16 ods. 3 písm. b) zákona č. 308/2000 Z. z. dospel Ústavný súd SR k záveru, že jej (z pohľadu ústavnosti) legitímnym účelom môže byť iba predchádzanie šíreniu jednostranných názorov, myšlienok a ideí takého charakteru, že môžu ohroziť práva a slobody iných, bezpečnosť štátu, verejného poriadku, verejného zdravia a mravnosti.

32. Príkladmo môže ísť o šírenie a uvádzanie jednostranných názorov, myšlienok alebo ideí úmyselne popierajúcich ľudské práva a slobody, popierajúce alebo schvaľujúce holokaust, zločiny politických režimov, podporujúcich náboženský extrémizmus a terorizmus, podporujúcich výlučne jednu politickú stranu, hnutie či skupinu s cieľom poškodiť na právach názorových a politických oponentov v rámci demokratického politického súboja v podmienkach reprezentatívnej demokracie, podporujúcich totalitné štátne zriadenie alebo propagandu politických režimov založených na fašistickej, komunistickej alebo obdobnej ideológii, podporujúcich národnú, rasovú alebo etnickú nenávisť a pod.

33. Iba v prípade takýchto prejavov je z hľadiska ústavnosti prípustné pre žalovanú aplikovať ustanovenie § 16 ods. 3 písm. b) zákona č. 308/2000 Z. z.

34. Ústavný súd SR v náleze II. ÚS 307/2014 ďalej uvádza: „Ako už bolo vyššie naznačené, účelom zákonného obmedzenia slobody prejavu médií požiadavkou na objektívne a nestranné informovanie v rámci spravodajských programov a politicko-publicistických programov v zmysle § 16 ods. 3 písm. b) zákona o vysielaní a s tým spojenou právomocou rady pre vysielanie ukladať sankcie za porušenie tejto požiadavky je ochrana práv a slobôd iných, bezpečnosti štátu, verejného poriadku, ochrana verejného zdravia a mravnosti (porov. čl. 26 ods. 4 ústavy a obdobne čl. 10 ods. 2 dohovoru) a v istom zmysle implicitne s tým spojené napĺňanie požiadavky čl. 31 ústavy, a to v tom smere, že týmto zákonným obmedzením slobody prejavu v zmysle jeho textácie sa má predchádzať šíreniu a uvádzaniu jednostranných názorov, myšlienok a ideí na konkrétnu tému v rámci spravodajských programov a politicko-publicistických programov, ktoré pri ich jednostrannosti [t. j. nezabezpečení viacerých alebo opozičných názorov, myšlienok a ideí na konkrétnu tému, pričom termíny „objektívnosť“ a „nestrannosť“ sú vzájomne podmienené, t. j. čím viac rôznorodých názorov (kladných, záporných, opozičných, súhlasných a pod.) na danú tému médium od prezentuje, tým objektívnejší obraz o téme médium recipientom poskytne a zároveň nebude preferovaný niektorý názor na danú tému na úkor iných názorov] zároveň môžu, skúmajúc každý prípad jednotlivo, jeho konkrétnosti a s ohľadom na charakter šírenia a uvádzania jednostranných názorov, myšlienok a ideí, ako aj charakter samotných jednostranných názorov, myšlienok a ideí, znamenať ohrozenie práv a slobôd iných, bezpečnosti štátu, verejného poriadku, ohrozenie verejného zdravia a mravnosti. In concreto môže ísť napríklad o šírenie a uvádzanie jednostranných názorov, myšlienok alebo ideí úmyselne popierajúcich ľudské práva a slobody, popierajúce alebo schvaľujúce holokaust, zločiny politických režimov, podporujúcich náboženský

extrémizmus a terorizmus, podporujúcich výlučne jednu politickú stranu, hnutie či skupinu s cieľom poškodiť na právach názorových a politických oponentov v rámci demokratického politického súboja v podmienkach reprezentatívnej demokracie, podporujúcich totalitné štátne zriadenie alebo propagandu politických režimov založených na fašistickej, komunistickej alebo obdobnej ideológii, podporujúcich národnú, rasovú alebo etnickú nenávisť a pod. V uvedených intenciách sú povinné orgány verejnej moci interpretovať a aplikovať obmedzenie slobody prejavu vyplývajúce z § 16 ods. 3 písm. b) zákona o vysielaní.”

35. Napriek výslovnému odkazu na nález Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 307/2014 a úlohe, ktorú si súd stanovil v 38. odseku napadnutého rozhodnutia má žalobca za to, že súd dospel k nesprávnym záverom. Úlohou súdu bolo preskúmať, či z odôvodnenia rozhodnutia žalovanej vyplýva zdôvodnenie zákonného obmedzenia slobody prejavu žalobcu a zároveň zdôvodnenie, že ktorý verejný záujem podľa čl. 26 ods. 4 Ústavy bol porušený. Žalobca nepopiera, že žalovaná na str. 7 správnu žalobou napadnutého rozhodnutia uvádza, že: „...Prípadná sankcia bude účastníkovi konania uložená na základe zákona, konkrétne § 16 ods. 3 písm. b) zákona č. 308/2000 Z. z. Účelom tohto ustanovenia je práve ochrana práv a slobôd iných“, avšak následne absentuje akákoľvek správna úvaha o tom, prečo by absencia priameho stanoviska dotknutej strany (aj s ohľadom na to, že stanovisko dotknutej strany bolo odvysielané sprostredkovaním) mala predstavovať šírenie tak intenzívnych a závažných jednostranných myšlienok (svojou intenzitou porovnateľných napr. s myšlienkami podporujúcimi alebo schvaľujúcimi holokaust a pod.), aby bola spôsobilá ohroziť verejný záujem vymedzený v čl. 26 ods. 4 Ústavy SR a čl. 10 ods. 2 Dohovoru.

36. Súd v ods. 45 napadnutého rozsudku uvádza, že: „V rámci odvysielaného konkrétneho spravodajského možno bezpochyby zistenie žalovanej, že v odvysielanom príspevku stanovisko redaktorky k ekonomickej situácii denníka Pravda s prepojením na jeho predaj finančnej skupine Penta, bez priameho stanoviska denníka Pravda, zaradiť pod ohrozenie práv a slobôd iných (prevážila nad slobodou prejavu denníka Pravda bez možnosti vyjadriť sa k možnému predaju denníka v dôsledku jeho ekonomickej situácie). Žalovaná vo svojom rozhodnutí dôvod obmedzenia zákonom slobodu prejavu médií, podľa názoru súdu dostatočne odôvodnila, keď rozsah obmedzenia zákonom sa v rozhodnutí bezpochyby nachádza, ako napr. „Rada nevidí záujem verejnosti na prezentácii vyjadrení týkajúcich sa citlivých informácií konkrétneho podnikateľského subjektu (ekonomické zdravie firmy) v spojitosti s nepodloženými vlastnými úvahami účastníka konania...“ Žalobca si ale dovoľuje poukázať na to, že uvedenú vetu žalovaná neuviedla za účelom vysvetlenia, že akým spôsobom došlo k porušeniu ochrany práv a slobôd iných. V rozhodnutí žalovanej taktiež absentuje úvaha ohľadom otázky, že práva a slobody akých subjektov by mali byť neodvysielaním priameho stanoviska porušené a tiež o aké konkrétne práva a slobody by sa malo jednať.

37. Žalobca za takto formulovaným záverom súdu vidí jednoznačnú snahu o dopĺňanie chýbajúcej argumentácie v rozhodnutí žalovanej, a nie o jeho preskúmanie, čím súd nielenže prekračuje svoju právomoc v rámci správneho súdnictva, ale tiež opätovne nesprávne právne posudzuje vec. Nakoľko sa správny súd taktiež nevysporiadal s otázkou, k ohrozenia akých konkrétnych práv a slobôd ktorého subjektu došlo, žalobca má za to, že napadnutý rozsudok nie je riadne odôvodnený.

38. Na základe uvedeného má žalobca za to, že jednoznačne došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces. Sťažovateľ navrhol, aby kasačný súd zmenil rozhodnutie krajského súdu tak, že rozhodnutie žalovanej č. RL/26/2017 zo dňa 30.08.2017 zrušuje a vec jej vracia na ďalšie konanie.

39. Ku kasačnej sťažnosti sa žalovaná vyjadrila písomne. Uviedla, že v rámci správneho konania náležite posúdila skutkový stav veci, uviedla problematiku skutočností odvysielané v príspevku a poukázala na to, že neposudzovala ich pravdivosť. Následne v rámci zákonom dovolanej správnej úvahy konštatovala, že prezentované informácie o finančných problémoch denníka Pravda, ako jeho celkového možného predaja v spojitosti s prezentovanými vlastnými hodnotiacimi závermi žalobcu vyžadovali odvysielanie priamej a detailnejšej reakcie dotknutej strany. Žalovaná považuje dôvody na zrušenie napadnutého rozsudku uvádzané žalobcom za neopodstatnené.

III.

Konanie pred kasačným súdom, právne názory kasačného súdu

40. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd kasačný [§ 438 ods. 2 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej len „S.s.p.“)], po zistení, že kasačnú sťažnosť podal včas účastník konania zastúpený v súlade s ustanovením § 449 ods. 2 písm. a/ S.s.p., bez nariadenia pojednávania (§ 455 S.s.p.) preskúmal rozsudok krajského súdu v medziach sťažnostných bodov (§ 453 ods. 1 S.s.p.) a jednomyseľne dospel k záveru, že kasačná sťažnosť žalobcu je dôvodná. Deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený na úradnej tabuli a na internetovej stránke najvyššieho súdu. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 28. apríla 2021 (§ 137 ods. 4 v spojení s § 452 ods. 1 S.s.p.).

41. Podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru, každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom.

42. Podľa čl. 10 ods. 1 Dohovoru, každý má právo na slobodu prejavu. Toto právo zahŕňa slobodu zastávať názory a prijímať a rozširovať informácie alebo myšlienky bez zasahovania štátnych orgánov a bez ohľadu na hranice. Tento článok nebráni štátom, aby vyžadovali udeľovanie povolení rozhlasovým, televíznym alebo filmovým spoločnostiam.

43. Podľa čl. 10 ods. 2 Dohovoru výkon týchto slov („sloboda prejavu“) pretože zahŕňa aj povinnosť aj zodpovednosť, môže podliehať takým formalitám, podmienkam, obmedzeniam alebo sankciám, ktoré ustanovuje zákon a ktoré sú nevyhnutné v demokratickej spoločnosti v záujme národnej bezpečnosti, územnej celistvosti, predchádzania nepokojom zločinnosti, ochrany zdravia alebo morálky, ochrany povesti alebo práv iných, zabráneniu úniku dôverných informácií alebo zasahovania autority a nestrannosti súdnej moci.

44. Podľa čl. 26 ods. 1 - 4 Ústavy SR

(1) Sloboda prejavu a právo na informácie sú zaručené.

(2) Každý má právo vyjadrovať svoje názory slovom, písmom, tlačou, obrazom alebo iným spôsobom, ako aj slobodne vyhľadávať, prijímať a rozširovať idey a informácie bez ohľadu na hranice štátu. Vydávanie tlače nepodlieha povolovaciemu konaniu. Podnikanie v odbore rozhlasu a televízie sa môže viazať na povolenie štátu. Podmienky ustanoví zákon.

(3) Cenzúra sa zakazuje.

(4) Slobodu prejavu a právo vyhľadávať a šíriť informácie možno obmedziť zákonom, ak ide o opatrenia v demokratickej spoločnosti nevyhnutné na ochranu práv a slobôd iných, bezpečnosť štátu, verejného poriadku, ochranu verejného zdravia a mravnosti.

45. Podľa § 1 zákona o vysielaní, tento zákon upravuje

a) postavenie a pôsobnosť Rady pre vysielanie a retransmisiu (ďalej len „Rada“),

b) práva a povinnosti vysielateľa, prevádzkovateľa retransmisie, poskytovateľa audiovizuálnej mediálnej služby na požiadanie a právnických osôb alebo fyzických osôb uvedených v § 2 ods. 3 a 4.

46. Podľa § 4 ods.1 zákona o vysielaní, poslaním Rady je presadzovať záujmy verejnosti pri uplatňovaní práva na informácie, slobody prejavu a práva na prístup ku kultúrnym hodnotám a vzdelaniu a vykonávať štátnu reguláciu v oblasti vysielania, retransmisie a poskytovania audiovizuálnych mediálnych služieb na požiadanie.

47. Podľa § 4 ods. 2 zákona o vysielaní, Rada dbá o uchovávanie plurality informácií v spravodajských reláciách vysielateľov, ktorí vysielajú na základe zákona alebo na základe licencie podľa tohto zákona. Dohliada na dodržiavanie právnych predpisov upravujúcich vysielanie, retransmisiu a poskytovanie

audiovizuálnych mediálnych služieb na požiadanie a vykonáva štátnu správu v oblasti vysielania, retransmisie a poskytovania audiovizuálnych mediálnych služieb na požiadanie v rozsahu vymedzenom týmto zákonom.

48. Podľa § 4 ods.3 zákona o vysielaní, Rada je právnická osoba so sídlom v Bratislave. Pri výkone štátnej správy v oblasti vysielania, retransmisie a poskytovania audiovizuálnych mediálnych služieb na požiadanie má postavenie orgánu štátnej správy s celoštátnou pôsobnosťou v rozsahu vymedzenom týmto zákonom a osobitnými predpismi.

49. Podľa § 5 ods.1 písm. g) zákona o vysielaní, do pôsobnosti Rady v oblasti výkonu štátnej správy patrí dohliadať na dodržiavanie povinností podľa tohto zákona a podľa osobitných predpisov.

50. Podľa § 5 ods.1 písm. h) zákona o vysielaní, do pôsobnosti Rady v oblasti výkonu štátnej správy patrí ukladať sankcie vysielateľom, prevádzkovateľom retransmisie a poskytovateľom audiovizuálnej mediálnej služby na požiadanie, ako aj tým, ktorí vysielajú alebo prevádzkujú retransmisiu bez oprávnenia.

51. Podľa § 16 ods. 3 písm. b) zákona o vysielaní, vysielateľ je povinný zabezpečiť objektivnosť a nestrannosť spravodajských programov a politicko-publicistických programov; názory a hodnotiace komentáre musia byť oddelené od informácií spravodajského charakteru.

52. Podľa § 64 ods. 1 písm. a) zákona o vysielaní, za porušenie povinnosti uloženej týmto zákonom alebo osobitnými predpismi rada uloží sankciu - upozornenie na porušenie zákona.

53. Podľa § 64 ods. 5 zákona o vysielaní, uložením sankcie nezaniká povinnosť, za ktorej porušenie sa sankcia uložila.

54. Podľa § 71 ods. 1 zákona o vysielaní, na konanie podľa tohto zákona sa vzťahuje všeobecný predpis o správnom konaní okrem ustanovení § 23 v časti nesprístupnenia zápisníc o hlasovaní a § 49, 53, 54, 56 až 68 zákona o správnom konaní.

55. Napadnutým rozsudkom správny súd zamietol žalobu žalobcu, ktorou sa domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovanej, ktorá rozhodla tak, že žalobca porušil povinnosť uloženú v § 16 ods. 3 písm. b) zákona o vysielaní tým, že na televíznej programovej službe Jednotka odvysielal dňa 17.12.2016 v čase o cca 19:00 hod. program Správy RTVS s príspevkom Denník Pravda je údajne na predaj, v ktorom boli prezentované špekulatívne informácie týkajúce sa údajného predaja denníka Pravda finančnej skupine Penta, pričom priame a jednoznačné stanovisko zástupcov denníka Pravda, prípadne jeho vydavateľa ako dotknutej strany k danej problematike nebolo v príspevku sprostredkované, čím došlo k porušeniu povinnosti zabezpečiť objektivnosť a nestrannosť spravodajského programu podľa § 16 ods. 3 písm. b) zákona č. 308/2000 Z.z., za čo bola žalobcovi uložená podľa § 64 ods. 1 písm. a) zákona sankcia - upozornenie na porušenie zákona.

56. Jedným zo žalobných dôvodov žalobcu bola skutočnosť, že žalovaná nesprávne právne posúdila problém porušenia objektivnosti a nestrannosti pri prezentovaní danej témy, ktorú žalovaná videla v tom, že sa dotknutá osoba nevyjadrovala (resp. nedostala príležitosť vyjadriť sa) ku všetkým relevantným skutočnostiam predovšetkým k ekonomickým problémom vydavateľstva, o ktorých žalobca v príspevku informoval. Žalovaná v odôvodnení rozhodnutia tvrdenia redaktorky označila za „zrejme špekulácie“, ktoré v kontexte celého príspevku výlučne vyznievali ako výlučne vlastné hodnotenie ekonomického stavu dotknutého periodika účastníkom konania.

57. Kasačný súd k pojmom nestrannosť a objektivnosť spravodajského programu poukazuje na body 53 až 63 rozhodnutia Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 307/2014: „Pojmy „objektivnosť“ a „nestrannosť“, resp. „pluralita“ v spojení s právom každého na prijímanie informácií, resp. so slobodou prejavu, sú v modernej spoločnosti štandardne späté s povinnosťami štátu, konkrétne (i) povinnosťou štátu objektivne (v zmysle overiteľne a pravdivo) informovať o svojej činnosti [v podmienkach právneho poriadku

Slovenskej republiky sa tento postulát premieta do čl. 26 ods. 5 a zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o slobode informácií) v znení neskorších predpisov] a (ii) povinnosťou zabezpečiť prostredníctvom prijatia vhodnej legislatívy pluralitný mediálny trh v zmysle možnosti pôsobenia viacerých vysielateľov (médií) na mediálnom trhu, trh duálny, kde okrem verejnoprávneho vysielateľa pôsobia i súkromné komerčné subjekty.

58. Zákon o vysielaní však ukladá povinnosť „objektivity“ a „nestrannosti“ pri informovaní nie štátu v rámci jeho pozitívneho záväzku, ale vysielateľom pôsobiacim na mediálnom trhu (povinnosť zabezpečiť objektivnosť a nestrannosť spravodajských programov a politicko-publicistických programov).

59. Uvedená koncepcia bola vlastná už zákonu č. 468/1991 Zb. o prevádzkovaní rozhlasového a televízneho vysielania v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 468/1991 Zb.“), konkrétne podľa § 4 „prevádzkovatelia poskytujú objektívne a vyvážené informácie nevyhnutné pre slobodné vytváranie názorov“. Uvedené ustanovenie bolo koncepčne doplnené § 9 zákona č. 468/1991 Zb., podľa ktorého „základným poslaním prevádzkovateľov zo zákona je slúžiť verejnému záujmu, prispievať k utváraniu demokratickej spoločnosti a odrážať jej názorovú pluralitu najmä tým, že ich vysielanie nesmie jednostranne prihliadať iba na jednotlivé názorové orientácie, na jedno náboženské vyznanie alebo svetonázor, na záujem jednej politickej strany, hnutia, skupiny alebo časti spoločnosti“.

60. Tak v zmysle zákona č. 468/1991 Zb., ako aj zákona o vysielaní pojem „objektívnosť“ a „nestrannosť“ zostávajú neurčitým právnym pojmom a ich význam a spôsob aplikácie je potrebné ustáliť vždy vzhľadom na účel, ktorý v tej-ktorej spoločnosti a dobe plnia, pričom je potrebné pamätať na ústavné garancie slobody prejavu.

61. Uvedené ustanovenia zákona č. 468/1991 Zb. bolo v čase ich prijímania potrebné vnímať v súvislosti s obdobím, v ktorom boli zákonodarcom prijímané. V čase transformácie Slovenskej republiky po období neslobody bolo legitímnym verejným záujmom (záujem na ochrane demokratického verejného poriadku, resp. jeho posilnenie), aby v čase neexistencie plurality médií a neexistencií elektronických médií ako takých, t. j. obmedzeného až nedostatočného zdroja informácií, zákonodarcia vyžadoval od malého počtu vysielateľov pôsobiacich na mediálnom trhu (resp. jednej verejnoprávnej televízie a rozhlasu) zabezpečenie názorovej plurality vo vysielaní v zmysle prezentovania viacerých uhlov pohľadu na jednu problematiku a snahu po dosiahnutí čo najväčšej možnej miere objektivity sprostredkovaných tém a udalostí v zmysle zaobstarania a zohľadňovania čo najväčšieho počtu zdrojov, z ktorých médium vychádza. Cieľom tejto zákonnej limitácie vysielateľa bolo predchádzať propagandistickému, jednostrannému a hrubo skresľujúcemu šíreniu (dez)informácií typických pre verejnoprávne médiá v čase neslobody, teda záujem na ochrane demokratického verejného poriadku, resp. jeho posilnenie.

62. V dnešnej dobe plurality médií, participácie tuzemských i zahraničných súkromnoprávných médií na formovaní mediálneho trhu a sprostredkovaní informácií, dobe neobmedzených zdrojov informácií, počnúc tlačnými a elektronickými médiami, internetovej a mobilnej siete, nových médií a sociálnych sietí, a členstva Slovenskej republiky v Európskej únii uvedenú zákonnú požiadavku na objektívne a nestranné informovanie v rámci spravodajských programov a politicko-publicistických programov zo strany médií, ktorej účelom pri jej zákonnom upravení bolo podporiť transformáciu krajiny na slobodnú a demokratickú spoločnosť a predchádzať manipulatívne informovaniu verejnosti zo strany malého počtu médií (resp. jednej verejnoprávnej televízie a rozhlasu), pri absencii iných zdrojov informácií, nemožno bez ďalšieho odôvodniť záujmom na ochrane demokratického verejného poriadku, resp. jeho posilnenie v tých intenciách, ako bolo uvedené v predchádzajúcom bode v súvislosti so zákonom č. 468/1991 Zb. Ústavný súd je presvedčený, že poskytnutie priestoru pre odprezentovanie rôznorodých a pluralitných názorov, myšlienok a ideí prispieva k rozvoju spoločenského diskurzu, ktorého dôležitosť pre slobodnú spoločnosť je nespochybniteľná. V tomto smere nemožno zákonnej úprave uprieť jej ratio. Navyše televízne vysielanie patrí medzi vzácné licencované druhy podnikania (pozri body 50 a 51), s čím súvisí jeho regulácia [„Mediální dělba mocí (dualizmus, trializmus mediálních prostředků) je ústavou přehlížena, což je chyba, neboť získat licenci na celoplošné vysílání je téměř jako třikrát po sobě uspět při volbách do Poslanecké sněmovny.“ porov. Filip, J. Deset let Ústavy ČR: východiska, stav,

perspektivy. In Kysela, J. (ed.): Deset let Ústavy České republiky : východiska, stav, perspektivy : Sborník příspěvků. Praha: Eurolex Bohemia, 2003. s. 35]. Každopádně, ako bolo uvedené, zákonodarca určil v rámci žánru spravodajstva kritérium objektivity a nestrannosti (pozri bod 55). Kritérium objektivity a nestrannosti môže byť vo všeobecnosti vnímané v demokratickej spoločnosti tradične ako obmedzenie slobody prejavu, alebo naopak, aj ako posilnenie slobody prejavu požiadavkou objektivity a nestrannosti vzhľadom na takpovediac oligopol držiteľov vysielacích licencií. Diskréciu, ktorú ponechal zákonodarca rade pre vysielanie, je nutné využívať (i) triezvo tak, aby nedochádzalo k prílišnému odradzujúcemu (chilling) efektu vysielateľov, a (ii) kontextuálne, t. j. nie príliš upäto či analyticky - vytrhnuté z kontextu, avšak vždy (iii) ústavne aprobovateľným spôsobom s ohľadom na ústavou garantovanú slobodu prejavu a ústavné možnosti jej obmedzenia (pozri ďalej body 60 až 63). Spravodajstvo nesie prvky tvorivé a nemožno ho vtesnať do matematických schém. Ústavný súd vníma, že rozhodovacia činnosť rady pre vysielanie (porov. www.rvr.sk) a nadväzne aj najvyššieho súdu má často opačné tendencie.

63. Zákonodarca požiadavkou objektivity a nestrannosti teda do istej miery obmedzil slobodu prejavu vysielateľov (porov. II. ÚS 647/2014). Cieľ obmedzenia možno nájsť v ochrane kvalifikovaných záujmov v zmysle čl. 26 ods. 4 ústavy a zároveň implicitne aj v čl. 31 ústavy, podľa ktorého zákonná úprava všetkých politických práv a slobôd (t. j. aj úprava slobody prejavu vysielateľov zákonom o vysielaní; pozn.) a jej výklad a používanie musia umožňovať a ochraňovať slobodnú súťaž politických síl v demokratickej spoločnosti. Zákonodarca tak vytvoril diskrečný rámec (porov. bod 57), v ktorom sa pohybuje rada pre vysielanie, všeobecné súdy, ako aj ústavný súd. Iba ak sa neobjektívnosť a nestrannosť informovania dostáva do kolízie s niektorým z limitačných dôvodov podľa čl. 26 ods. 4 ústavy, tak je možnosť intervenovať zo strany rady pre vysielanie za splnenia ústavných podmienok (pozri ďalej body 62 až 63) opodstatnená. Inak povedané, zákonné obmedzenie slobody prejavu médií požiadavkou (i keď racionálnou) na objektívne a nestranné informovanie v rámci spravodajských programov a politicko-publicistických programov v zmysle § 16 ods. 3 písm. b) zákona o vysielaní a s tým spojenou právomocou rady pre vysielanie ukladať sankcie za porušenie tohto ustanovenia je potrebné v dnešnej pluralitnej demokratickej spoločnosti vykladať striktné v súvislosti s ochranou práv a slobôd iných, bezpečnosti štátu, verejného poriadku, ochranou verejného zdravia a mravnosti (porov. čl. 26 ods. 4 ústavy a obdobne čl. 10 ods. 2 dohovoru), a otázku, či nesplnenie požiadavky uloženej § 16 ods. 3 písm. b) zákona o vysielaní zo strany vysielateľa (médiá) sa dostáva do kolízie s verejným záujmom v zmysle čl. 26 ods. 4 ústavy a čl. 10 ods. 2 dohovoru, je potrebné skúmať vždy jednotlivo, vzhľadom na konkrétnosti daného prípadu a charakter nedodržania požiadavky na objektívne a nestranné informovanie.

64. Na tomto mieste ústavný súd, nadväzujúc na predchádzajúci bod, uvádza, že zákonné obmedzenie slobody prejavu médií požiadavkou na objektívne a nestranné informovanie v rámci spravodajských programov a politicko-publicistických programov a s tým spojenou právomocou rady pre vysielanie ukladať sankcie za porušenie tejto požiadavky nie je možné vyvodiť z ústavného práva jednotlivcov na prijímanie informácií (čl. 26 ods. 2 ústavy a čl. 10 ods. 1 dohovoru), keďže právo prijímať informácie zahŕňa právo prijímať informácie tak pravdivé, overiteľné a neutrálne, ako aj fiktívne, neoveriteľné, nepravdivé alebo pravdu skresľujúce či prezentujúce určitý svetonázor. Aj informácie, ktoré sú fiktívne, nepresné a nezakladajú sa na pravde, podnecujú recipienta pri konfrontácii s informáciou prijímanou z iných početných zdrojov informácií k tej istej téme ku kritickému mysleniu a potencujú vôľu po vyhľadaní a osvojení si iných názorov na tému. Uvedené smeruje k seberealizácii človeka a podporuje nekončiaci spoločenský diskurz k téme. Ústavný súd hodnotí túto skutočnosť ako demokratický prvok slobodnej spoločnosti.

65. Ako už bolo vyššie naznačené, účelom zákonného obmedzenia slobody prejavu médií požiadavkou na objektívne a nestranné informovanie v rámci spravodajských programov a politicko-publicistických programov v zmysle § 16 ods. 3 písm. b) zákona o vysielaní a s tým spojenou právomocou rady pre vysielanie ukladať sankcie za porušenie tejto požiadavky je ochrana práv a slobôd iných, bezpečnosti štátu, verejného poriadku, ochrana verejného zdravia a mravnosti (porov. čl. 26 ods. 4 ústavy a obdobne čl. 10 ods. 2 dohovoru) a v istom zmysle implicitne s tým spojené napĺňanie požiadavky čl. 31

ústavy, a to v tom smere, že týmto zákonným obmedzením slobody prejavu v zmysle jeho textácie sa má predchádzať šíreniu a uvádzaniu jednostranných názorov, myšlienok a ideí na konkrétnu tému v rámci spravodajských programov a politicko-publicistických programov, ktoré pri ich jednostrannosti [t. j. nezabezpečení viacerých alebo opozičných názorov, myšlienok a ideí na konkrétnu tému, pričom termíny „objektívnosť“ a „neustrannosť“ sú vzájomne podmienené, t. j. čím viac rôznych názorov (kladných, záporných, opozičných, súhlasných a pod.) na danú tému médium odprezentuje, tým objektívnejší obraz o téme médium recipientom poskytne a zároveň nebude preferovaný niektorý názor na danú tému na úkor iných názorov] zároveň môžu, skúmajúc každý prípad jednotlivo, jeho konkrétnosti a s ohľadom na charakter šírenia a uvádzania jednostranných názorov, myšlienok a ideí, ako aj charakter samotných jednostranných názorov, myšlienok a ideí, znamenať ohrozenie práv a slobôd iných, bezpečnosti štátu, verejného poriadku, ohrozenie verejného zdravia a mravnosti. In concreto môže ísť napríklad o šírenie a uvádzanie jednostranných názorov, myšlienok alebo ideí úmyselne popierajúcich ľudské práva a slobody, popierajúce alebo schvaľujúce holokaust, zločiny politických režimov, podporujúcich náboženský extrémizmus a terorizmus, podporujúcich výlučne jednu politickú stranu, hnutie či skupinu s cieľom poškodiť na právach názorových a politických oponentov v rámci demokratického politického súboja v podmienkach reprezentatívnej demokracie, podporujúcich totalitné štátne zriadenie alebo propagandu politických režimov založených na fašistickej, komunistickej alebo obdobnej ideológii, podporujúcich národnú, rasovú alebo etnickú nenávisť a pod. V uvedených intenciách sú povinné orgány verejnej moci interpretovať a aplikovať obmedzenie slobody prejavu vyplývajúce z § 16 ods. 3 písm. b) zákona o vysielaní.“

66. Ústavný súd SR v citovanom náleze tiež poukázal na situáciu v oblasti technických možností umožňujúcich recipientom prijímať informácie z rôznych médií a vytvárať si na ich základe vlastný názor. Z jeho ďalšieho textu vyplýva, že je potrebné opätovne odmietnuť právny názor žalovanej - Rady pre vysielanie a retransmisiu ako aj všeobecných súdov, že výkon práva na slobodu prejavu sa dostal do kolízie s právom verejnosti na objektívne informácie a slobodu prejavu, pretože toto bolo možné obmedziť (zasiahnuť do rozhodnutia orgánu verejnej moci) iba ak došlo ku kolízii s ochranou práv a slobôd iných, bezpečnosti štátu, verejného poriadku, ochranou verejného zdravia a mravnosti v zmysle čl. 26 ods. 4 ústavy alebo čl. 10 ods. 2 dohovoru.

67. Kasačný súd sa rovnako stotožňuje s názorom ústavného súdu vyjadrenom v náleze: „Občania (recipienti informácií) nie sú „šedá masa“, rozhodovanie a utváranie názorov ľudí nie je závislé od jednej spravodajskej relácie a v nej od prezentovaných názorov. V dobe plurality zdrojov informácií je v zásade každá téma týkajúca sa verejného života predmetom diskusie na viacerých verejných fórach a v publicistických príspevkoch či rozmanitých spravodajských programoch viacerých médií“.

68. Podľa názoru Ústavného súdu SR vyjadrenom v citovanom náleze: „Zákon č. 308/2000 Z.z. ukladá povinnosť „objektivity“ a „neustrannosti“ pri informovaní nie štátu v rámci jeho pozitívneho záväzku, ale vysielateľom pôsobiacim na mediálnom trhu (povinnosť zabezpečiť objektívnosť a neustrannosť spravodajských programov a politicko-publicistických programov). Pojmy „objektívnosť“ a „neustrannosť“ sú neurčitým právnym pojmom, ktorý treba vykladať vzhľadom na okolnosti jednotlivého prípadu, ako aj na účel, ktorý v tej-ktorej spoločnosti a dobe plnia, v súvislosti s ústavnou garanciou slobody prejavu. Uvedené pojmy boli zakotvené v slovenskom právnom poriadku už zákonom č. 468/1991 Zb. o prevádzkovaní rozhlasového a televízneho vysielania. V danom čase, v období transformácie Slovenskej republiky po období neslobody, bolo legitímnym verejným záujmom (záujem na ochrane demokratického verejného poriadku), aby v čase neexistencie plurality médií a neexistencie elektronických médií, zákonodarca vyžadoval od malého počtu vysielateľov pôsobiacich na mediálnom trhu zabezpečenie názorovej plurality vo vysielaní v zmysle prezentovania viacerých uhlov pohľadu na jednu problematiku a snahu po dosiahnutí čo najväčšej možnej miery objektivity sprostredkovaných tém a udalostí v zmysle zaobstarania a zohľadňovania čo najväčšieho počtu zdrojov, z ktorých médium vychádza. Ako uviedol ústavný súd, cieľom tejto zákonnej limitácie vysielateľa bolo predchádzať propagandistickému, jednostrannému a hrubo skresľujúcemu šíreniu dezinformácií typických pre verejnoprávne médiá v čase neslobody, teda záujem na ochrane demokratického verejného poriadku. V dnešnej dobe plurality médií, participácie tuzemských i zahraničných súkromnoprávných médií na

formovaní mediálneho trhu a sprostredkovávaní informácií, dobe neobmedzených zdrojov informácií, počnúc tlačnými a elektronickými médiami, internetovej a mobilnej siete, nových médií a sociálnych sietí a členstva Slovenskej republiky v Európskej únii, uvedenú zákonnú požiadavku na objektívne a nestranné informovanie v rámci spravodajských programov a politicko-publicistických programov zo strany médií, nemožno bez ďalšieho odôvodniť záujmom na ochrane demokratického verejného poriadku v tých intenciách, ako to bolo uvedené v súvislosti so zákonom č. 468/1991 Zb.“

69. Je zrejmé, že na základe predmetnej rozhodovacej praxe Ústavného súdu SR došlo k vývoju aj v rozhodovaní kasačného súdu v oblasti uplatňovania požiadavky na objektívne a nestranné informovanie v rámci spravodajských programov a politicko-publicistických programov podľa § 16 ods. 3 písm. b/ zákona o vysielaní v závislosti od vývoja spoločnosti a rozvoja mediálneho trhu.

70. Kasačný súd preskúmaním odvysielaného príspevku žalobcu, ako aj rozhodnutia žalovanej dospel k záveru, že z nich nie je zrejmé, akým spôsobom boli odvysielaným programom zasiahnuté práva a slobody iných, bezpečnosť štátu, verejný poriadok, verejné zdravie a mravnosť tak, aby bolo potrebné zasiahnuť do výkonu práva na slobodu prejavu, šírenia informácií a práva verejnosti na informácie. Z uvedeného dôvodu sa kasačný súd sa nestotožňuje s vysloveným právnym názorom správneho súdu.

71. Pokiaľ ide o samotnú analýzu spravodajského príspevku v prejednávanej veci, kasačný súd uvádza, že jeho hlavným poslanstvom bolo stručne a jasne informovať o možnom predaji denníka Pravda - údaje kupujúcej spoločnosti finančnej skupine Penta.

72. Podľa názoru kasačného súdu informácie, ktoré v príspevku zazneli mali v prvom rade vecný charakter. Informácie boli potvrdené oficiálnymi informáciami z verejne dostupných zdrojov. Vo vzťahu k hlavnému poslaniu spravodajského príspevku žalobca uviedol zdroj odkiaľ informácia pochádza, konkrétne z portálu mediálne.sk, ktorý ako prvý prišiel s predmetnou informáciou. Z tohto portálu žalobca prevzal aj sprostredkovanú informáciu - stanovisko dotknutej strany prostredníctvom predsedu dozornej rady vydavateľa E.a Biermana: „Majiteľ Pravdy Karol Bierman odmieta, že by rokovali o predaji s Pentou.“ K tejto skutočnosti v predmetnom príspevku sa vyjadrila aj finančná skupina Penta, ktorá údajne informácie o predaji nedementovala. V súvislosti s týmto hlavným poslanstvom spravodajského príspevku ani žalovaná nepovažovala porušenie povinnosti objektivity za porušené.

73. Problematickým a v rozpore s povinnosťou objektívnosti považovala žalovaná informovanie o ekonomických problémoch vydavateľstva a prezentovanie možného predaja v tomto svetle. Podľa žalovanej minimálne pre dotknutý subjekt išlo o citlivé informácie a boli prezentované v rovine zrejmych špekulácií, ktoré si vyžadovali priame stanovisko vydavateľstva. Kasačný súd uvádza, že prezentovanie možného predaja vo svetle finančných problémov denníka („Denník Pravda je dlhodobo v strate. Ročne prerobí milión eur“) nemožno považovať za excesívne. Informácie o strate spoločnosti nie sú nijakým spôsobom „citlivé“ a ani tajné, nakoľko tieto informácie o ekonomickej situácii denníka Pravda vychádzali z verejne dostupnej účtovnej uzávierky spoločnosti.

74. Z uvedených dôvodov nie je možné podľa názoru kasačného súdu vyhodnotiť, že informácie o možnom predaji v súvislosti s ekonomickými problémami Pravdy, mali v tomto kontexte špekulatívny charakter, ku ktorému by sa muselo vydavateľstvo alebo denník vyjadriť. Kasačný súd uvádza, že priame poskytnutie relevantného priestoru na vyjadrenie subjektu, ktorý bol dotknutý odvysielanými informáciami je len jedným zo spôsobov, ako možno zabezpečiť vyvážené informovanie diváka a objektívne uvádzanie faktov. Vysielateľ však môže zvoliť aj inú techniku, spôsob a formu ako zabezpečí plnenie zákonom stanovených povinností. Uvedené vychádza z čl. 10 Dohovoru ako aj z konštantnej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (napr. Rozhodnutie ESLP č. 4941 8/1999, vo veci Hrico proti Slovensku), podľa ktorej je chránená tak podstata odvysielaných myšlienok a informácií ako aj forma, akou sú tieto podávané, pričom nie je úlohou súdu ani vnútroštátnych orgánov, aby svojimi názormi nahradili názory žurnalistu (vysielateľa), pokiaľ ide o techniku spravodajstva, akú majú žurnalisti (vysielatelia) používať.

75. Kasačnému súdu sa naopak javí, že špekulatívny charakter malo odôvodnenie rozhodnutia žalovaného v miestach, kde analyzovalo možný negatívny dopad spravodajského príspevku na ekonomickú situáciu denníka Pravda prostredníctvom hypotetickej analýzy jeho dopadu na rôzne „podskupiny“ divákov. K tomu kasačný súd uvedie v krátkosti len toľko, že si len ťažko vie predstaviť investora, ktorý by robil rozhodnutie o svojej investícii na základe jedného odvysielaného spravodajského príspevku. Špekulatívny charakter mala aj úvaha o možnej strate predplatiteľov, veď napokon vo vzťahu ku komu, ak nie k svojim predplatiteľom mohol denník informáciu kedykoľvek dementovať.

76. Kasačný súd preto v konkrétnej veci, pri poskytnutí daných informácií v spravodajskej relácii žalobcu spôsobom ako poskytol žalobca tieto informácie nie je možné hovoriť že tieto poskytol neobjektívne resp. nestranne a že by tým došlo k porušeniu § 16 ods. 3 pís. b) zákona o vysielaní.

77. Nakoľko z odôvodnenia žalovaného je zrejmé, že bolo motivované do značnej miery aj ochranou práv vydavateľa a denníka Pravda, považuje kasačný súd záverom za vhodné sa vyjadriť k uplatňovaniu správnoprávnej represie k zaisteniu objektivity a nestrannosti. V tejto súvislosti je potrebné vychádzať zo záverov Ústavného súdu SR vyslovených v náleze z 24. 1. 2018, II. ÚS 174/2017. Ústavný súd SR sa v ňom vyjadril, že „ust. § 19 ods. 1 písm. a/ neslúži na ochranu základných práv a slobôd tých osôb, ktoré sú vzhľadom na adresnosť zásahu do ich práv zo strany vysielateľa a vzhľadom na svoj pobyt, pracovisko, postavenie či iný status v rámci spoločenských vzťahov schopné efektívne hájiť svoje subjektívne práva súkromnoprávnymi prostriedkami ochrany, ktoré im poskytuje právny poriadok. Rovnako uviedol, že toto ustanovenie si kladie za cieľ zabezpečiť prostredníctvom obmedzenia slobody prejavu vysielateľov a sankčným mechanizmom Rady pre vysielanie a retransmisiu ochranu základných práv a slobôd (ľudskej dôstojnosti a ľudskosti) výlučne v tých situáciách, kde subjekty ochrany nemajú k dispozícii prostriedky ochrany alebo z objektívnych skutočností vyplýva, že efektívne sa nedomôžu prostriedkov ochrany svojich (osobnostných) práv v rámci súkromnoprávných mechanizmov. Použitie sankčného mechanizmu pre hájenie verejného záujmu o ochranu ľudskej dôstojnosti takýchto subjektov musí byť navyše nevyhnutné (princíp nevyhnutnosti).“

78. Podľa názoru kasačného súdu, hoc sa aj citovaný nález Ústavného súdu SR dotýkal výkladu iných ustanovení zákona o vysielaní a retransmisii (§ 19 ods. 1 písm. a/) jeho závery primerane aplikovateľné aj na verejnoprávne sankcionovanie povinnosti vyplývajúcej § 16 ods. 3 tohto zákona.

79. K podobnému záveru dospel aj Ústavný súd Českej republiky v náleze z 30.1.2018, I. ÚS 4035/14, podľa ktorého: „Ukladanie sankcií zo strany verejnej moci je možné súbežne s individuálnou obranou jedinca, ktorý s cíti konaním sankcionovanej osoby poškodený vo svojich súkromných záujmoch, prípadne dokonca nezávisle na nej. Takýto postup verejnej moci má však svoje miesto predovšetkým tam, kde sú iné prostriedky ochrany práv osôb vyčerpané, neúčinné alebo nevhodné. Jeho význam je celospoločenský a slúži k ochrane základných spoločenských hodnôt. Uplatnenie správnoprávnej represie k ochrane hodnôt, ktorým sa dotknuté subjekty samy nebránili a ich potreba ochrany (pre povahu dotknutia) nepresahuje vlastný záujem dotknutých subjektov nie je nevyhnutné.“

80. Ústavný súd SR vo vyššie citovanom náleze z 24.1.2018 II. ÚS 174/2017 príkladmo uviedol, že toto verejnoprávne sankcionovanie bude namieste, „keď obsah vysielateľmi šírených informácií, názorov, myšlienok a ideí zasahuje do ľudskej dôstojnosti (alebo obdobných osobnostných základných práv a slobôd) nie konkrétnej osoby, ale bližšie neidentifikovanej skupiny ľudí, ktorí nemajú objektívne možnosť sa proti takýmto zásahom brániť súkromnoprávnou žalobou pre ich nespätosť s daným prostredím (napr. migrujúci ľudia - zásah do ľudskej dôstojnosti týchto osôb znevažujúcim informovaním o ich migrácii) alebo vzhľadom na ich sociálnu a ekonomickú situáciu ako skupiny osôb v danom prostredí (skupiny osôb zo znevýhodneného sociálneho prostredia - zásah do ľudskej dôstojnosti týchto osôb pohrdavým a tendenčným informovaním o ich spôsobe života), alebo pôjde o situácie zásahu do ľudskej dôstojnosti fyzickej osoby či osôb v spojení s konkrétnymi skutočnosťami z minulosti (napr. týkajúce sa holokaustu, zločinov proti ľudskosti, vojnových konfliktov v minulosti, keď napr. tieto osoby nežijú - zásah do ľudskej dôstojnosti týchto osôb popieraním holokaustu alebo zľahčovaním útrap ľudí preživších holokaust či ich blízkych) alebo prítomnosti (napr. týkajúce sa terorizmu či extrémizmu mimo územia

Slovenskej republiky - napr. zásah do ľudskej dôstojnosti obetí necitlivým alebo príliš explicitným informovaním o obetiach alebo zraneniach).“

81. Kasačný súd pripomína, že v danej veci nebolo začaté súkromnoprávne konanie, napr. vo veci ochrany dobrej povesti denníka Pravda resp. jeho vydavateľa. A nakoľko je zrejmé, že spoločnosť vydavateľ alebo denník Pravda nezapadá do skupiny príkladov načrtnutých vyššie Ústavným súdom SR ani pri veľmi benevolentnej analógii, podľa názoru kasačného súdu v uvedenom prípade použitie sankčného mechanizmu zo strany žalovanej nebolo nevyhnutné. Zásah do slobody prejavu žalobkyne nemôže byť legitimizovaný požiadavkou na ochranu práv tých, ktorí sa jej vo vzťahu k sebe samým nedomáhali (porovnaj vyššie citovaný nález Ústavného súdu ČR).

82. Na základe uvedených právnych názorov dospel kasačný súd k záveru, že napadnuté rozhodnutie žalovanej nie je vydané v súlade so zákonom, a to pre nesprávne právne posúdenie veci s poukazom na § 191 ods. 1 pís. c) SSP. Keďže správny súd žalobu zamietol, kasačný súd vzhľadom na uvedené skutočnosti a aplikáciu revízneho princípu podľa § 462 ods. 2 SSP rozsudok správneho súdu zmenil tak, že rozhodnutie žalovanej zrušil a vrátil jej vec na ďalšie konanie (pri aplikácii § 440 ods. 1 pís. g) SSP).

83. Ak dôjde k zrušeniu napadnutého rozhodnutia a k vráteniu veci na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, orgán verejnej správy je viazaný právnym názorom kasačného súdu (§ 469 SSP).

84. O nároku na náhradu trov konania rozhodol kasačný súd podľa § 467 ods. 1 a 2 SSP v spojení s § 167 ods. 1 SSP a § 175 ods. 1 SSP tak, že úspešnému sťažovateľovi (žalobcovi) priznal proti neúspešnej žalovanej nárok na úplnú náhradu trov konania na krajskom súde a kasačnom súde.

85. O výške náhrady trov konania na krajskom súde a kasačnom súde rozhodne podľa § 467 ods. 1 SSP v spojení s § 175 ods. 2 SSP krajský súd po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

86. Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 veta tretia zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011, § 139 ods. 4 SSP v spojení s § 452 ods. 1 SSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.